

তাৰিখ 18 OCT 1906

পৃষ্ঠা 5

156

শিক্ষাগত

শিক্ষা ও পরীক্ষা

জাতীয় উন্নতি, অগ্রগতি ও সমৃদ্ধিৰ জন্য শিক্ষা যে অপরিহার্য একথা সর্বজন স্থানীয়। তজ্জন্য সকল মহল থেকে প্রায় সময় পত্ৰ-পত্ৰিকায়, সভা-সমিতিতে, শিক্ষা, শিক্ষক, শিক্ষার্থী, পরিবেশ, সংস্কার ইত্যাদি বিষয় সম্পর্কে লেখালেখি হয়েছে এবং হচ্ছে। দেশে বর্তমানে যে শিক্ষা ব্যবস্থা চালু রয়েছে যুগ-জিঞ্চাসা ও জাতীয় প্রয়োজনে তার সংস্কারের যথেষ্ট প্রয়োজন। শিক্ষার দ্বারা শিক্ষার্থীরা যে জ্ঞান অর্জন করবে ব্যক্তি ও সমাজ জীবনে এবং রাষ্ট্ৰীয় ব্যবস্থাপনায় তাৰইতো প্রতিফলন ঘটবে। তাই অবিন্যস্ত ও ব্যাধিগ্রস্ত শিক্ষা দ্বারা সমাজের অবক্ষয় প্রতিৰোধ, জাতীয় চৱিত্ৰের উৎকৃষ্ণ সাধন কৰা এবং দুর্বৰ্তী মুক্ত রাষ্ট্ৰ কাঠামো গড়ে তোলা কোন ক্রমেই সম্ভবপৰ নয়। তজ্জন্য প্রাথমিক স্তৱ থেকে উচ্চতৰ স্তৱ পর্যন্ত শিক্ষা নীতি ও পাঠ্য বিষয় নির্দ্ধাৰণকাৰীদেৱ সেদিকে বিশেষ জৰুৰি রেখে শিক্ষা ব্যবস্থাকে ঢেলে সাজানো আবশ্যিক। শিক্ষার সাথে সাথে চৱিত্ৰ গঠনেৱ রাস্তৰ ব্যবস্থা গ্ৰহণ অপরিহার্য। শিক্ষার

উৎকৃষ্ণ সাধনেৱ যে কোন প্ৰক্ৰিয়া অহণেৱ পূৰ্বে পৰীক্ষা পদ্ধতিকে দৃঢ়গুৰুত্ব কৰতে হবে। তা নাহলে কোন ক্রমেই লেখা-পড়াৰ পৰিবেশ কোন কালৈই ফিরে আসবে বলে মনে হয় না।

আজ দেশেৱ প্ৰতিটি মানুষেৱ মুখেই লেখা-পড়াৰ পৰিবেশ না থাকাৰ কথা শোনা যায়। পৰীক্ষাৰ পূৰ্বে ও পৰে নকল প্ৰবণতা, পৰীক্ষায় নকলেৱ প্ৰতিযোগিতাৰ নতুন নতুন অভিজ্ঞতাৰ কথা পত্ৰ-পত্ৰিকায় দেখা যায়। তাৰ পাশে এ হেন প্ৰবণতা দূৰ কৰা না হলে জাতীয় জীবনেৱ সৰ্বনাশেৱ কথাও শোনা যায়। যারা নকল কৰে পাস কৰেছে তাৰাও পৱনবৰ্তী সময় নকল প্ৰথাৰ বিৱৰণৰ বকল্ব্য রেখে থাকেন। বাস্তব ক্ষেত্ৰে এ সংক্ৰমণ-প্ৰবণ ব্যাধি দূৰ কৰতে না পাৰলে অদূৰ ভবিষ্যতে সার্টিফিকেটধাৰী তথাকথিত শিক্ষিত “মৃৎ” তৈৰি ছাড়া অন্য কিছুই সম্ভবপৰ হবে না। এটা জাতিৰ জন্য যেমন ভয়াবহ তেমন চৱম অভিশাপও বচে। শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানগুলোতে নিয়মিত শ্ৰেণী পৰিচালিত হলেও নকলেৱ আশায়

অনেকে রেজিস্ট্ৰেশন কৰিয়ে বছৰেৱ প্ৰথম থেকেই বাইৱে ঘোৱাফেৱা কৰে থাকে। এ যুগে এটা একটা সংক্ৰামিত মাদ্দিক ব্যাধি।

পৰীক্ষা নিয়ন্ত্ৰণ কৰ্তৃপক্ষ ধৰ-পাকড়, বহিক্ষাৰ, পৰীক্ষা বাতিল ইত্যাদি নকল প্ৰথা প্ৰতিহত কৰাৰ লক্ষ্যে কৰে থাকেন। এৰ দ্বাৰা সাময়িক কিছুটা ভিতী সঞ্চারিত হলেও সুফলেৱ চাহিতে ক্ষতি সাধিত হয় অনেক বেশী। এৰ ফলে শিক্ষার্থীদেৱ জীবন নাশ, সময়েৱ অপচয়, দৱিদ্ৰ অভিভাৱকদেৱ অৰ্থদণ্ড ইত্যাদি ঘটে থাকে। কোন কোন ক্ষেত্ৰে পৰীক্ষাৰ দুৰ্বলি দূৰ কৰতে গিয়ে কৰ্তৃপক্ষীয় লোকেৱা অপমানিত হওয়াৰ কথাও শোনা গেছে। এমতাৰস্থায় নকল উচ্চদেৱেৱ বাস্তব কৰ্মপন্থা গ্ৰহণ কৰা আবশ্যিক।

আমাৰ মতে, নিম্নলিখিত কৰ্মপন্থা গ্ৰহণ কৰা হলৈ “খোলাৰ প্ৰক্ৰিয়ায়” পৰীক্ষা দিলেও না পড়ুয়া পৰীক্ষার্থীদেৱ উন্নৰ কৰাৰ জন্য কোন অসং উপায় গ্ৰহণেৱ পথ থাকবে না।

(১) সিলেবাসভুক্ত বইয়েৱ প্ৰতিটি স্থানীয় ও পাঠ হতে অল্প

কথায়/লেখায় উন্নৰ কৰা যায় এমন ৫০/৬০ টি প্ৰশ্ন কৰা।

(২) প্ৰশ্নপত্ৰ বা উন্নৰপত্ৰ বাইৱে পাচাৰ প্ৰতিৰোধেৱ জন্যঃ— পৰীক্ষায় উন্নৰ দে৬াৰ জন্য স্থতন্ত্ৰ উন্নৰপত্ৰ ব্যবহাৰ না কৰে উন্নৰপত্ৰেৱ মধ্যেই প্ৰশ্নপত্ৰেৱ সম্বিবেশকৰণ।

(৩) পৰীক্ষার্থীদিগকে তৈৰীৰ উদ্দেশ্যে প্ৰশ্নপত্ৰেৱ ধৰন সম্পৰ্কে শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানগুলোকে ওয়াকিবহাল কৰা ও প্ৰশিক্ষণীয় নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰা।

(৪) শিক্ষকদিগকে আৱৰ্ণ যোগ্যতাসম্পৰ্ম কৰে তোলাৰ জন্য স্বল্পকালীন সাময়িক প্ৰশিক্ষণেৱ ব্যবস্থা কৰা।

(৫) সৰ্বস্তৱেৱ পৰীক্ষায় শ্ৰেণীতে উপস্থিতি ও চৱিত্ৰে ব্যবহাৰিক পৰীক্ষা পদ্ধতি প্ৰৱৰ্তন আবশ্যিক এবং তজ্জন্য স্থতন্ত্ৰ নম্বৰ, আভ্যন্তৰীণ ও বহিৱাগত শিক্ষক নিয়োগ-এৰ ব্যবস্থা গ্ৰহণ।

—নূৰ মোহাম্মদ খান
অধ্যক্ষ, চৈতা নং: সিঃ মাদ্রাসা
ডাকঃ চৈতা মাদ্রাসা, পটুয়াখালী